

[Ohlédnutí za projektem Už jsem čtenář - Knížka pro prvňáčka v Městské knihovně Železný Brod](#) [1]

Autor:

- [HUDÍKOVÁ, Dana](#) [2]

Číslo:

- [2020, ročník 29, číslo 3/4](#) [3]

Rubrika:

- [Celostátní akce](#) [4]

Klíčová slova:

- [děti](#) [5], [Knížka pro prvňáčka](#) [6], [Městská knihovna Železný Brod](#) [7]

Region:

- [07 Liberecký region](#) [8]

Jsme [malá knihovna](#) [9] na severu Čech, v městečku se šesti tisíci obyvateli, v níž dvě knihovnice musí zastat všechno – od doplňování a zpracování knih přes služby za pultem až k pořádání kulturně-výchovných akcí. Nemáme ani samostatné dětské oddělení, ale práci s dětskými a obzvláště se začínajícími čtenáři pokládáme za jednu z nejdůležitějších. Právě proto se už po dvanáct let s radostí pravidelně účastníme projektu [Už jsem čtenář - Knížka pro prvňáčka](#) [10] (dále zkráceně Knížka pro prvňáčka), který spolu s mladším projektem [S knížkou do života \(Bookstart\)](#) [11] považujeme za nejsmysluplnější a nejzdařilejší projekty výchovy ke čtenářství.

Při ohlédnutí za léty úspěšného projektu Knížka pro prvňáčka nelze nezapomenout na osobnost paní Ivany Hutařové, která stála u jeho zrodu. Zdánlivě obyčejná knihovnice Národní pedagogické knihovny patřila k lidem, v jejichž blízkosti každý zažívá pocit něčeho milého, důvěrně známého a pohádkového, co nám všem pomáhá překonávat nesnáze života. Právě tento odkaz Ivany Hutařové se snažíme prostřednictvím Knížky pro prvňáčka předávat každý rok dalším malým čtenářům. Určitě by měla radost, že ji projekt přetrval a daří se mu i v současnosti díky podpoře SKIP a nakladatelství Triton, jimž tímto za realizaci projektu upřímně děkujeme! (Je trochu ostuda, že takový projekt nezaštiťuje ministerstvo kultury nebo školství a nechá ho záviset na dobročinnosti soukromého nakladatelství.)

Za ta léta jsme v naší knihovně malým čtenářům rozdali přes 700 knížek – každý rok je to po třech třídách prvňáčků. Z paměti nám hned vytanou ty nejpovedenější – od poetického *Okna do komína* Ivony Březinové, *Legračního domu* pánů Kahouna a Fixla, originálních *Lapálií v Lampálii* Martina Šinkovského nebo vtipných básniček Miroslava Tvrze *Kde se nosí krky* (dalo nám dost práce přijít s dětmi na to, že přeče v našich nedalekých Krkonoších) až po letošního *Klokana ze šuplíku* Lenky Rožnovské. Úplně nejvíc nás ale díky propojení vtipného příběhu s knihovnickou tematikou oslovili *Knihozrouť* Kláry Smolíkové s ilustracemi Bány Buchalové a líbili se i dětem, které se už o prázdninách dožadovaly pokračování (a dočkaly se pak ještě dalších dvou dílů).

Projekt u nás probíhá každý rok podobně – na podzim oslovíme paní učitelky prvňáčků, kolem Vánoc je pozveme na úvodní návštěvu knihovny (protože v tu dobu je v knihovně stromeček a sváteční

atmosféra a děti už se ve škole rozkoukaly a seznámily s písmenky). Povídáme si o tom, k čemu je knihovna a jak to celé funguje, ukazujeme nejzajímavější knížky. Děti plní zatím jednoduché úkoly – rozstříhaná písmenka, rozstříhané obrázkové pohádky. Využíváme přitom divadélko v kuffíku, dřevěná a magnetická písmenka apod. Další návštěva bývá v březnu, poukazujeme na pokrok ve čtení, který děti za tu dobu udělaly, úkoly jsou už náročnější – skládání slov a rozstříhané básničky, povídáme si o tom, jak vzniká knížka a jak se k nám dostane. Děti dostanou přihlášku do knihovny, a kdo ji přinese paní učitelce vyplněnou a podepsanou rodiči, získá při závěrečném slavnostním pasování na čtenáře kromě knížky z projektu a pasovacího diplomu i čtenářskou průkazku zdarma.

Pasování na čtenáře vyvrcholí projekt obvykle v červnu. Je to velká sláva, při které prvňáčci předvedou, že už umějí číst i psát (přečtou kousek básničky a stvrzují podpisem čtenářský slib). Potom fanfárou přivoláme opravdového rytíře s mečem, který děti pasuje na čtenáře a slavnostně je uvede do království knížek, pohádek a příběhů, v němž si s každou přečtenou knížkou budou dobývat a rozšiřovat své vlastní panství.

Za ta léta se nám vystřídalo několik pasovacích rytířů; když nebylo zbylí, i ženy se (po vzoru Johanky z Arku) převlékly do rytířské zbroje, ale v posledních letech zastává tuto roli náš věrný rytíř Petr a dlouholetá zkušenost je znát z každého gesta, úklony a držení meče. Pro děti je to silný zážitek. „Na tenhle den nikdy nezapomenu,“ pravil jeden náš prvňáček. A právě o to nám jde – je zřejmé, že ze všech prvňáčků se okamžitě nestanou pravidelní čtenáři, ale knihovnu budou od malička vnímat jako důvěrně známé místo spojené s pozitivní emocí a nebudou mít problém k nám v budoucnu zajít, kdykoliv budou něco potřebovat.

Nechceme ale, aby předáním knížek z projektu vše skončilo, takže přes prázdniny mají děti za úkol knížku přečíst a namalovat k ní obrázky. Na podzim se znovu sejdem a dál s knížkou pracujeme. Několikrát jsme z obrázků dětí vytvořili leporelo, dělali jsme pohádkové postavičky z roliček od toaletního papíru a ponožek, podle knížky *Lapálie v Lampálii* jsme z přírodních materiálů vystavěli na parapetu okna celou říši skřítků pod lampou apod. Také se snažíme dětem představit některé autory a ilustrátory jejich knížek. Za ta léta se setkaly například s Ivonou Březinovou, Jiřím Fixlem, Evou Sýkorovou-Pekárkovou, Milošem Kratochvílem, Michaelou Fišarovou a Klárou Smolíkovou.

Poslední ročník Knížky pro prvňáčka byl jiný. Začalo to tím, že se knihovna na přelomu roku stěhovala do nové, krásně rekonstruované budovy. Těšili jsme se, jak se v hezkém moderním prostředí bude s dětmi báječně pracovat a nebude problém vzbudit v nich dojem, že čtení a knížky nejsou otrava, ale že knihovna je něco jako průchod do Narnie a že se před nimi otevírají úžasné možnosti zábavy a poznání. Jenže knihovna slavnostně zahájila provoz 20. února a po třech týdnech slibného začátku vše přerušil koronavirus.

Týkalo se to samozřejmě i Knížky pro prvňáčka – protože z oněch tří týdnů byl ještě jeden týden jarních prázdnin, stihla nás ze tří přihlášených tříd navštívit jen jedna. Doufali jsme, že v červnu se vše uvolní a bude možné uspořádat alespoň pasování na čtenáře, ale protože ve školách byla jen část prvňáčků, odložili jsme i tuto akci na září. Nakonec jsme rádi, že jsme stihli uskutečnit pasování 23. září. Z prvňáčků byli sice už druháci a museli přijít v rouškách, ale i tak byla radost z knížek veliká. Kromě knížky Lenky Rožnovské *Klokan ze šuplíku* děti dostaly díky iniciativě Místního akčního plánu (MAP) Železnobrodsko II ještě další drobnou knížku *Rytíř Železnobrodský*, což se k rytířskému pasování hodilo. A všichni jsme měli hezký pocit, že v knihovně je svět ještě v pořádku, že pohádky a dobré konce ještě fungují. Tak ať nám to vydrží co nejdéle!

[12]
Prvňáčci v železnobrodské knihovně

[13]
Pasování na čtenáře v Železném Brodě

[14]

Děti ze ZŠ Pelechovská s rytířem

Autorkami fotografií jsou Dana Hudíková a Irena Matoušová z Městské knihovny Železný Brod.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34/ohlédnutí-za-projektem-uz-jsem-ctenar-knizka>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34/ohlédnutí-za-projektem-uz-jsem-ctenar-knizka>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hudikova-dana>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/celostatni-akce>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/deti>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knizka-pro-prvnačka>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/mestska-knihovna-zelezny-brod>
- [8] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/regiony/07-liberecky-region>
- [9] <https://www.zeleznybrod.cz/cz/turista/kam-za-kulturou/mestska-knihovna/>
- [10] <https://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/akce-skip/projekt-uz-jsem-ctenar-knizka-pro-prvnačka>
- [11] <https://www.sknizkoudozivota.cz/>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/773/hudikova3.jpg>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/773/hudikova1.jpg>

[14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/773/hudikova2.jpg>